

beschreven, overgaat in een aangezichtsgedeelte, wijzen dus op een lagere toestand en behooren tot de reeks der atavistische vormen, die ook hier weêr een afwijking, die op zich zelve beschouwd zich alleen als een sterker ontwikkeling van een beenstukje vertoont, door de vergelijkende ontleedkunde in haar natuurlijke samenhang doen kennen.

Leiden, April.

Dr. P. DE KONING.

INGEZONDEN STUK.

Naar aanleiding van een door mij ingezonden stukje, waarin ik mijn Verhandeling „*Ueber die Ursache des Geburtseintrittes*” tegen zekere aanvallen trachtte te verdedigen, ontving ik namens de Redactie de mededeeling, dat men slechts dan het *Tijdschrift voor Geneeskunde* voor het voeren van een polemiek wilde openstellen, wanneer deze door toelichting van het onderwerp, waarover de strijd liep, door de lezers van het *Tijdschrift* gevolgd kon worden. Dit verklaart, waarom mijn Verhandeling ten tweede male te dezer plaatse ter sprake komt en waarom zij door mijzelf gerefereerd wordt.

REIL is de eerste geweest, die de vraag: „wat is de oorzaak der geboorte,” duidelijk preciseerde. Hij vroeg: door welk physisch moment wordt de eerste wee opgewekt? Waarom geschiedt dit in de negende maand? Wat is eigenlijk 't wezen der geboorte?

Mit de laatste vraag, die natuurlijk opgelost wordt door de verklaring van het wezen eener spiercontractie, zullen wij ons niet verder bezighouden.

De eerste twee vragen zijn tot nog toe door geen enkelen schrijver voldoende beantwoord. De reden hiervan moet gezocht worden in het feit, dat men langs een verkeerden weg tot de oplossing der kwestie trachtte te geraken.

Zag men een bepaald proces bij 't tijdstip der geboorte aanwezig zijn, dan werd dit zonder meer tot de oorzaak van 't intreden der eerste wee geproclameerd; ja zelfs gaf men zich in de meeste gevallen niet eens de moeite om na te gaan, of de dan toch voor elk geval onmisbare oorzaak wel altijd bij 't intreden der geboorte gevonden werd. Vooral uit de nieuwste handboeken der verloskunde (SPIEGELBERG, BRAUN, SÄNGER, 1881) blijkt ten duidelijkste, dat men zich tegenwoordig niet meer met de vroeger gegevene verklaringen tevreden stelt. Aan de antwoorden op de eerste vraag schijnt slechts door BRAUN nog waarde gehecht te worden; alle 1) genoemde en tal van vroegere schrijvers ontwijken de tweede vraag.

Het is mogelijk en zelfs waarschijnlijk (hiervoor zijn analoga te vinden), dat de momenten, die men tot nog toe als oorzaak voor 't intreden der geboorte beschouwd heeft, eens de rol vervuld hebben, die men hun thans toedicht; tegenwoordig is dit volgens mijne meening zeer zeker niet 't geval.

De zwangere uterus begint zich in de negende maand te contraheren, zonder daartoe een bizonderen prikkel te behoeven. Dit is hare eigenschap 2), die men slechts door aanpassing en overerving verklaren kan.

1) SÄNGER bewijst zijn onmacht door te wijzen op LUCAS II, vs. 6.

2) Een uteruscontractie kan reflectorisch opgewekt worden; het hier gevoerde betoog maakt dit voor de eerste wee zeer onwaarschijnlijk.

Dat er geen bijzondere prikkel noodig is, wordt reeds waarschijnlijk door het feit, dat gelijkmatig met den duur der zwangerschap de prikkelbaarheid van de uterus toeneemt, terwijl waarnemingen, waarbij eenzelfde persoon of zelfs moeder en dochter regelmatig een partus serotinus doormaakten, direkt voor overerving pleiten. Genoemde eigenschap kan slechts dan overgeërfd worden, indien zij zich zoo aan bepaalde momenten aanpast, dat een levensvatbaar kind geboren wordt. Hiertoe is noodig, dat tusschen de grootte van dit kind en de ruimte van het bekken een verhouding bestaat, die 't geboren worden van 't kind mogelijk maakt. Bovendien moeten de veranderingen in de decidua en de zachte deelen (vagina, perineum) zoover gevorderd zijn, dat de verbinding tusschen ei en uterus opgeheven en de weêrstand der zachte deelen overwonnen kan worden. De klinische waarneming, de embryologie enz. leeren ons, dat al deze momenten op zich zelf en onderling niet constante waarden voorstellen.

Een kind kan bijv. reeds vroeger en ook later dan gewoonlijk 't stadium van volkomen rijpheid bereiken; 't zelfde is 't geval met de grootte, enz.

Zoo behoeft ook aan een bepaalde ontwikkeling van 't kind niet een bepaalde grootte te beantwoorden, enz.

Heeft zich dus werkelijk de duur der zwangerschap aan deze momenten aangepast, dan zal ze tusschen zeer ruime grenzen schommelen moeten, iets, waarvan men zich dagelijks overtuigen kan.

Statistische tabellen, die aantonen, dat de waarden, die de verschillende aanpassende momenten vertegenwoordigen, zelfs in bijzonderheden aan dezelfde wetten gehoorzamen als de duur der zwangerschap, kunnen de theorie slechts nader bewijzen. Deze zijn gevonden en nader toegelicht. Voor details moet naar het origineel verwezen worden.

Over de vervetting der decidua, die zeker niet constant, misschien wel nooit voorkomt, zooals men zich dat thans voorstelt, de krachtsontwikkeling van de uterus en de veranderingen der zachte deelen heeft de schrijver geen tabellen kunnen verzamelen. Hij gelooft echter dat deze momenten om vele redenen slechts weinig invloed zullen kunnen uitoefenen.

De verhoudingen, waaronder zich de eigenschap der uterus ontwikkeld heeft, zijn zoo gecompliceerd, dat men den invloed van elk aanpassend moment voor zich niet bij elke geboorte kan nagaan. De schrijver geeft aan, aan welke gevallen zijn theorie nog 't best zou kunnen getoetst worden.

Er zijn tegen de hier aangeduide theorie bezwaren in het midden gebracht.

HOFMEIJER, in 't *Centrabl. f. Gyn.* betreurt het, dat de uitkomsten der statistische tabellen niet bevredigend zijn; zoo als de schrijver zelf toegeeft, voegt hij er bij: bij 't inzien mijner Verhandeling kan men zien, dat dit niets minder dan waar is. Ook begrijpt hij zich niet, waarom, vooropgesteld dat de theorie waar is, de aanpassende momenten zich niet meer doen gelden bij vernauwde bekkens. Deze opmerking is te naïf om er woorden aan te verspillen en kan alleen verklaard worden door aan te nemen, dat de schrijver niet vertrouwd is met de wijze, waarop 't onderwerp behandeld is. Dit laatste mag men misschien ook veronderstellen, ten minste, indien men afgaat op de wijze, waarop hij mijn Verhandeling tracht „af te maken”, van REGNAS. Het betoog is niet voor ieder en een iegelijk even duidelijk, meent hij, evenmin, gedankenstrich! schijnt alles fonkelnieuw. Iets fonkelnieuws, een soort van reclame-

stukje te leveren, ik kan het REGNAS verzekeren, lag niet in mijne bedoeling. Het zou ook moeielijk gaan in dit geval; het darwinisme is reeds meer dan twintig jaren voor „een ieder en een iegelijk” toegankelijk.

Maar nu REGNAS *schijnt* te willen beweren, dat ik hier of daar plagiaat gepleegd en 't werk van een ander voor eigen werk heb uitgegeven, wil ik hier tegen protest aanteekenen. *Voor zoover mij bekend is* (en uit mijn Verhandeling kan blijken, dat ik mij moeite gegeven heb om op de hoogte te komen van de litteratuur over dit onderwerp) heeft tot nog toe niemand een verklaring gegeven, die, al was het ook maar in hoofdzaak, met de mijne overeenkomt. Daarom zal REGNAS mij ten zeerste verplichten, indien hij mij van zijn littera-kennis wil laten profiteeren en in dit *Tijdschrift* den door hem bedoelden schrijver of schrijvers noemen. Ik meen hem te kunnen verzekeren, dat de nieuwste handboeken, zelfs 't allernieuwste van SÄNGER en de tijdschriften der laatste jaren geen licht zullen geven.

Dr. GEYL.

B E R I G T E N.

BUITENLAND.

LONDEN. — Door de verandering van het Praesidium van het College of Physicians treedt thans Sir W. JENNER in plaats van RISDON BENNETT als Praeses van het General Committee van het te houden Internationale Geneeskundige Congres op. Reeds 250 vreemde geneeskundigen hebben hunne tegenwoordigheid toegezegd. Daar een gedeelte der gebouwen in Burlington gardens voor de „honours examinations” der London University moeten gereserveerd blijven, zoo heeft het Comité voor het plaatsen der secties nog de beschikking over de Royal School of Mines in Jermijnstreet en the Royal Institution in Albemarlestreet verkregen. Het College of Physicians heeft zijn gebouw tot vestiging van het Centrale bureau afgestaan. Het zal het geheele Congres op eene conversazione in het Hunterian Museum uitnoodigen. De Society of Apothecarie zal een deel der leden op een feestmaal in hun gebouw bij Blackfriars-bridge verzoeken.

— De geneeskundige consultatie bij de jongste ziekte van Lord BEACONSFIELD ging met eigenaardige moeijelijkheden gepaard. Lord BEACONSFIELD's geneesheer en vriend Dr. KIDD, te Londen als „a reputed homoeopath” bekend, stemde op uitdrukkelijk verlangen der Koningin er in toe om de verantwoordelijkheid der behandeling met een consulent te deelen en verzocht Sir WILLIAM JENNER om in casu als zoodanig op te treden. JENNER weigerde echter zijne medewerking met de verklaring, dat door zijn verschil van opvatting over de geneeskundige behandeling in het algemeen, ook in dit bijzonder geval het belang van den patiënt niet zoude gediend worden. Alvorens echter JENNER's antwoord nog ontvangen was, had Lord BEACONSFIELD zelve reeds om Dr. QUAIN als consulent verzocht. Eerst nadat Dr. KIDD zich ten opzichte van Dr. QUAIN over zijne opvatting der medische behandeling verklaard en hem medegedeeld had, dat hij reeds sinds meer dan vier jaren van alle verbinding met het Homoeopathic Hospital and Society had afgezien, stemde laatstgenoemde er in toe om als consulent op te treden. Ondanks dit achtte Dr. QUAIN het nog noodzakelijk zich over zijne handelwijze bij andere hooggeplaatste collega's als het ware te verontschuldigen en zich tegenover hen te regtvaardigen. Eerst in het verdere verloop der ziekte werd de patiënt nevens Dr. KIDD en QUAIN, op een nogmaals uitgedrukt verlangen der Koningin, ook door JENNER bezocht.